

Pričakovane listine od kralja Boleslava hrabrega se pa v skrini niso našle; berž ko ne, so jih v letu 1713, ko so trugo odperli, v knjižnico Vatikansko prenesli.

(Konec sledi.)

Slovanski popotnik.

* Udom ilirske matice se razpošilja tretji zvezek Dubrovnika, izdanega od gosp. M. Bana. Knjiga obstoji iz dveh oddelkov; staroknjiževstvo zapopade pesmi Marka Bruerevića z uvodom od Počića; drugi oddelk: novo književstvo zapopade mnogo zanimivih in različnih sestavkov od izdatelja in drugih pisateljev.

* Slepi Jeremija Obradović Karadžić je izdal pesem: „Crnogorska vila ili pesma o početku vojevanja crne gore s Turcima“. Ima 795 stihov. Jeremija jo je takole skladal: Dal si je od žene novine brati, potem je vzel gosli v roke, je godel in zlagal pri tem in učenček je pisal. V predgovoru govori Jeremija, da se ni ne modroslovja ne poezije učil, in da nikdar ni v šolo hodil.

* Zgodovinska česka povedka od Rittersberga: „Jaromira Radimska“ je na svitlo prišla.

* Česka čitanka za 4. gimnazialni razred, so- stavljena od gosp. Jirečka iz pisateljev vsih austrian- skih literatur, pride te dni na svitlo.

* Gospod Jelinek, vlastnik kamnotisne naprave v Pragi, je dobil dovoljenje časopis za mladost z obrazi pod naslovom „Zlaté klasy“ izdajati. Vredoval ga bo znani pisatelj, gospod Václav Rozum. Vsak teden bo prišel enkrat na svitlo v velikej osmerki na pol pole. Velja za celo leto 5 for. brez poštnine.

* Nekteri časopisi naznanjujejo, da ruski begún Herzen hoče nov časopis začeti izdajati, katerega na- loga bo: poljsko-rusko združenje.

* Društvo Svetojansko že šteje 560 udov; leto- šnjega leta jih je na novo pristopilo čez petdeset.

* Iz vradne tiskarnice v Belgradu je prišla na svitlo knjiga za mladost: „Treća čitanka za četvrti razred osnovnih serbskih školah“. Šolska komisija jo je pregle- dala in odobrila.

* Društvo serbske slovesnosti je izdalo iz gerškega: Ksenofonta Sokratove nauke.

* Iz dr. Gajeve tiskarnice v Zagrebu je na svitlo prišel prvi zvezek časopisa: „Kolo“, vredovanega od M. Bogovića.

Ozir v stare čase.

Nekdaj naj bolj spoštovani.

Likurg, špartanski kralj, je zapovedal poštovati tiste, ki so imeli bele lase in belo brado. Solon, atenski postavodajavec, je ukazal čast skazovati tistim, ki so naj več otrok imeli. V Egiptu so bili naj bolj česčeni, ki so se za blagor domovine trudili.

Kralj v Sicionu pravi, da so naj večega spošto- vanja vredne glave božjega zakona. Kralj Briar v Argivu je dal zapoved, naj bolj učitelje modro- znanstva častiti. Numa Pompili, kralj rimski, pravi: treba je naj bolj zmagovavca v vojski slaviti in spoštovati.

Modri Anakarso je učil: Poštuj najbolj tistega, ki svoji domovini koristi z modrim svetom in jako roko.

Novičar iz slavenskih krajev.

Iz Škocjana na Dolenskem 2. avgusta. Od unkrat smo še dalje sledeče prikazni na tukajšnjem tertji vidili:

1. Od srede meseca kresnika do srede preteklega meseca julia ni bilo na našem tertji nič novega. Muzga

je stala in zarod za prihodnje leto izdelovala. Poprejšne bradovice na listih so se nekoliko izlupile, pa ne vse. Mladike taci tert niso nič posebnega pokazale; na stebelu pa, pri koreninah se je semtertje najdlje in se še najde dovolj gob, kakor oreški, ki so videče v zvezi z bra- doviciami na listih, ker na nebradoviciastih tertah se kaj tacega ne vidi. Ne na listih, ne na stebelu ni v brado- vicah nič červov, ampak neka gulasta, mesnata reč so vse take bradovice in gobe, kakor sifilika ali sikozi- ka (syphilis, sycosis).

2. Nekaj taci bolnih tert, in tudi nekaj zdravih se je pretekli mesec ožig ali palež prijel, ki se od po- prejšnje bolezni videče razloči. Opaljeni listi so pikasti, in mladike so začrnele in se posušile. Taci tert ni zlo veliko.

3. Tri tedne semkaj v nar huji suši se dela na mladih listih spet dovolj bradovic ravno taci, kakoršne so prej bile, tudi na požvepljenih in prej zdravih tertah v dobri, gnojni zemlji, vendar na požvepljenih clo malo. Po tem takem tedej ni sama moča kriva bila bradovic, ki so se prej pri nas in po drugot o dežji delale, ker se zdej v suši ravno take in tako obilno delajo.

4. Terte, ktere so pred kresom zlo bradoviciaste bile in se zdej o suši spet zlo bradovicijo, to je, v do- bri zemlji, posebno pri poslopji, imajo zdej grojzdje vse vse plesnjevo in bolno. Nar prej se namreč pokaže na kaki jagodi, na eni strani, potlej pa kmalo na vsem groj- zdu, včas na vsih grojzdih kmalo, prah kakor cestni prah; jagode so pod takim prahom kakor ozeble, po- tlej črnkaste, počijo, ne rastejo in gnijó, in listi rumenó *). Na tistih tertah, ktere so manj bra- doviciaste, so dozdej le nekteri bolj pritlični grojzdi ples- njivi in bolni, zgornji pa še ne, ampak so v navadni moki, in morebiti bodo dozorili. Terte, ktere niso nič bradoviciaste, imajo še vse zdravo grojzdje.

5. Terte ob vodotokih in vodah, če tudi v zlo do- bri zemlji in gnojni, nimajo še nobenega sleda bolezni; druge malo preč od taci pa že bolehajo. To kaže, da voda tertjim koreninam škodljivi živež odnaša, in menim, da mora kaka škodljiva sol biti, ki jo voda stopi in od- nese, in še vedno mislim, da solitar je. Pa tudi kaže, da bo treba nekake drčnaze v vinogradih in morebiti tudi za druge sadeže, da bo o dežji voda po grabnih strup odpeljevala, dokler uima ne mine.

Tak stan vinskih goric je zdej pri nas, in bi rad vedil, če v družih krajih terte tudi v taci okoljšinah bolehajo.

6. Sploh pa ni doslej po naših vinogradih še nič prav veliko bolnega grojzda zrazun po brajdah in po zlo gnojnih zemljah. Le bolj posamezne terte in brajde so zlo bradoviciaste, in sploh tudi le bolj posamezni grojzdi bolni. Grojzda je obilo, in je zastavno in vse v moki. Če bo gorko vreme, bo do malega Šmarne že vse mehko.

Pri ti priliki pa tudi povém, da zrazun sená je naš letašnji pridelik, namreč stern, veliko slabši od pervega upanja. Zerno je redko in drobno, ker ga je rija sterla. Če ajda ne bo obrodila, bo pri nas slaba, ker je tudi krompirja, sadja in sočivja zlo malo. Krompir še doslej na stebelu ni viditi bolehast.

Bom pozneje, kar bom o tertji in drugem še vidil, povedal. Zalokar, fajm.

Iz Ljubljane. Danes (10. avgusta) so doveršile realne šole šolsko leto, ktero so gimnazialne in ljudske že sklenile zadnji dan preteklega mesca. Kakor je za gimnazij dal gosp. vodja J. Nečasek letopis na svetlo, tako ga je izdal tudi za realne šole njih vodja gosp. M. Peternel.

*) To so znamenja prave tertje bolezni, kakor se tudi dru- god popisana bere in smo jo tudi sami na grojzdi iz la- škkih Tirolj vidili. Vred.